

Το μάθημα της λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Ενότητα 6: Μέθοδος project - Πολιτισμός και σχολείο -
Διδασκαλία σε ομάδες

Ελένη Χοντολίδου
Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

Α. «Κλειδιά και αντικλείδια», Για τη μέθοδο *project*.

Β. «Κλειδιά και αντικλείδια», Πολιτισμός και σχολείο.

Γ. «Κλειδιά και αντικλείδια», Διδασκαλία σε ομάδες.

Δ. Παρουσίαση ιστοσελίδων.

Α. Κλειδιά και αντικλείδια, *Για τη μέθοδο project*

του Κώστα Μάγου

Παρουσίαση: Άννα Κρεμέτη

Σύσταση της τάξης

25 μαθητές : 5 αλλοδαποί μαθητές, 2 μαθητές των οποίων οι γονείς είχαν την εμπειρία της μετανάστευσης.

Αφορμή για την εφαρμογή της μεθόδου:

Πληροφορία από την τηλεόραση που συζητήθηκε στην τάξη σχετικά με τους οικονομικούς μετανάστες.

Έναρξη του project

- Δήλωση ενδιαφέροντος.
- Ερωτήσεις.
- Διατύπωση απόψεων.
- Ταξινόμηση ερωτήσεων.

Διαθεματική προσέγγιση του ζητήματος

- Γλώσσα.
- Μαθηματικά.
- Γεωγραφία.
- Ιστορία.
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή.
- Μουσική.
- Ζωγραφική.
- Θέατρο.

Έρευνες

1^η ομάδα:

Ερωτηματολόγια σε 30 μετανάστες, 8 εκ των οποίων έδωσαν και συνέντευξη.

2^η ομάδα:

Ερωτηματολόγια σε 48 γείτονες και κατοίκους της περιοχής, 12 εκ των οποίων έδωσαν και συνέντευξη.

Επιμέρους δράσεις

- Απομαγνητοφώνηση συνεντεύξεων.
- Συζήτηση με γονείς.
- Επίσκεψη στη λαϊκή αγορά.

Αποτέλεσμα: Αλλαγή των αρχικά αρνητικών αντιλήψεων των παιδιών.

Ολοκλήρωση του project

- Παρουσίαση της δουλειάς που συντελέστηκε την προηγούμενη περίοδο στα πλαίσια του project.
- Συζήτηση και αποτίμηση του project:
 - Θετική αξιολόγηση από δάσκαλο και μαθητές.
 - Βελτίωση διαπροσωπικών σχέσεων στα πλαίσια της τάξης.
 - «Δε μαθαίνεις από το βιβλίο, το γράφεις εσύ».
 - Πρόβλημα με τον διαθέσιμο χρόνο.
 - Δυσκολία κάλυψης ύλης.

Τι είναι τελικά το σχέδιο εργασίας (project);

Πρόκειται για μία διδακτική προσέγγιση που έχει ως αφετηρία τα ενδιαφέροντα των μαθητών, αξιοποιεί πολλά από τα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος και προωθεί την βιωματική μάθηση και την ομαδική εργασία.

Στάδια της μεθόδου project

- Αφόρμηση.
- Ανάλυση του θέματος.
- Καθορισμός στόχων και δραστηριοτήτων.
- Κατανομή σε ομάδες εργασίας.
- Διεξαγωγή δραστηριοτήτων.
- Διαδικασίες συντονισμού.
- Σύνθεση και επιμέλεια του έργου.
- Παρουσίαση.
- Αξιολόγηση.

Τι κερδίζουν τελικά τα παιδιά υλοποιώντας ένα σχέδιο εργασίας;

- Καλλιεργείται κλίμα ενθουσιασμού και δημιουργικότητας.
- Αξιοποιούνται οι αισθήσεις και απελευθερώνονται συναισθήματα.
- Η μάθηση γίνεται ενδιαφέρουσα διαδικασία.
- Γίνεται άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.
- Τα παιδιά μαθαίνουν να αποδέχονται τον «άλλο», τον διαφορετικό.
- Και, τελικά, τα παιδιά μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν.

Β. Κλειδιά και αντικλείδια, Πολιτισμός και σχολείο

της Έφης Πλεξουσάκη

Παρουσίαση: Ματθίλδη Κυρμιζοπούλου

Μια σκηνή στην τάξη

- Μαθητές: μεγάλες δυσκολίες ως προς τη γλώσσα
- Εκπαιδευτικός: διδασκαλία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας μέσω εικόνων από διαφορετικές χώρες και πολιτισμούς.
- Ερώτηση εκπαιδευτικού: «Εδώ πώς ντυνόμαστε;»
- Απάντηση μαθητών: «Όπως οι Άραβες».
- Ανταπάντηση εκπαιδευτικού: «Ποιοι Άραβες;»

Ο εκπαιδευτικός έκανε την ερώτηση, έχοντας στο μυαλό του την απάντηση: «Όπως οι Άγγλοι».

Επικοινωνία μαθητών - εκπαιδευτικού

Άμεση συνάρτηση με τη διαπολιτισμική τους σχέση:

- διαφορετικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά,
- διαφορετικές κοινωνικές τάξεις,
- σχολείο: διαφορετικός πολιτισμικός κώδικας για τους μαθητές

Πολιτισμός – Πολιτισμική Ποικιλομορφία

Ο πολιτισμός είναι πολύσημη έννοια:

- διαμόρφωση πλαισίου.
- μη στατικό και παγιωμένο σύνολο/επιρροή από ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες.
- αναφορά σε: καθημερινή ζωή - κοινωνικά σύνολα - συστήματα σημασιών.

Πολιτισμική ποικιλομορφία: ορίζεται με άξονα τη δική μας κοινωνία και πολιτισμό και μπορεί να οδηγήσει στην πολιτισμική απόσταση.

Πολιτισμική Απόσταση

- Ορισμός του πολιτισμικά μακρινού με βάση το πολιτισμικά οικείο.
- Εκπαιδευτικός: ταύτιση πολιτισμού – έθνους.
- Δημιουργία φαντασιακής πολιτισμικής απόστασης.

Πολιτισμική απόσταση: πολιτισμική παρεξήγηση.

Πολιτισμική Παρεξήγηση

- Εκπαιδευτικός: προβάλλει στους μαθητές το δικό του πλαίσιο ερμηνείας, θεωρώντας το και δικό τους.
- Τα πολιτισμικά αυτονόητα των δύο πλευρών (ό,τι εκλαμβάνουν ως φυσική πραγματικότητα) δεν γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας.

Απαραίτητος ο κριτικός αναστοχασμός.

Κριτικός αναστοχασμός - Αυτοπαρατήρηση

- Εκπαιδευτικός: ερευνητής της τάξης/τίποτα δεν είναι δεδομένο και αυτονόητο.
- Εκπαιδευτικός – μαθητές: μετατόπιση ως προς το «ποιοι είμαστε εμείς» και «ποιοι είναι οι άλλοι».

Απομάκρυνσή τους από το πολιτισμικά οικείο και θέασή του με άλλη οπτική γωνία, μέσω του «άλλου».

Αναγνώριση πολιτιστικής ατομικότητας των άλλων και κατανόηση του «πολιτισμικού κεφαλαίου» τους.

Γ. Κλειδιά και αντικλείδια, Διδασκαλία σε ομάδες

της Ελένης Χοντολίδου

Παρουσίαση: Μαργαρίτης Μαλλιάρης

Σκηνή σε σχολικό πλαίσιο (1)

- Ορεινή περιοχή.
- Διαφορετικό επίπεδο μεταξύ των μαθητών.
- Έλλειψη ενδιαφέροντος.
- Χαμηλή ελληνομάθεια.

Ενέργειες εκπαιδευτικού:

- Οργάνωση τριών ομάδων.
- Δραστηριότητες πάνω σε συγκεκριμένο λογοτεχνικό κείμενο από κάθε ομάδα.

Αποτελέσματα:

- Μεγαλύτερο ενδιαφέρον από τους μαθητές.
- Άνοδος της επίδοσης.

Σκηνή σε σχολικό πλαίσιο (2)

- Πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Απείθαρχος-ζωηρός μαθητής.

Ενέργειες εκπαιδευτικού:

- Χωρισμός σε ομάδες δραστηριοτήτων.
- Ανάθεση συγκεκριμένης δραστηριότητας στον μαθητή.

Αποτελέσματα:

- Ενεργή συμμετοχή.
- Κινητοποίηση.

Στάδια διδασκαλίας σε ομάδες

Μαθητές και μαθήτριες:

1. Προετοιμασία.
2. Εργασία στην ομάδα.
3. Παρουσίαση-συσχέτιση-επεξεργασία.
4. Αξιολόγηση.

Εκπαιδευτικός:

1. Οργάνωση.
2. Συμβουλές.
3. Συντονισμός.
4. Υποβοήθηση στην αυτοαξιολόγηση των μαθητών.

Προϋποθέσεις

- Κατάλληλος χώρος.
- Επάρκεια χρόνου.
- Συναίνεση διευθυντή.
- Συνεργασία συναδέλφων και συναδελφισσών.
- Επαφή και συζήτηση με τους γονείς.
- Διδακτέα ύλη που επιτρέπει τον χωρισμό σε ομάδες.
- Ομαδικό κλίμα μεταξύ των μαθητών και των μαθητριών.
- Σαφής στόχευση της διδασκαλίας.

Διδασκαλία σε ομάδες

Βασικές αρχές:

- Κοινωνική συσχέτιση.
- Διεπιστημονικότητα.

Πλεονεκτήματα:

- Αύξηση αυτοπεποίθησης μαθητών και μαθητριών.
- Αλληλοβοήθεια στη διαδικασία κατανόησης της εργασίας.
- Κίνητρα για μάθηση.
- Διερεύνηση της διαδικασίας μάθησης και ανακάλυψης.

Εμπόδια:

- Αναστάτωση-προβλήματα με συναδέλφους και συναδέλφισσες.
- Η δομή του σχολικού θεσμού.

Δ. Παρουσίαση Ιστοσελίδων

Παρουσίαση: Έφη Καλλιντζόγλου
Μαθίλδη Κυρμιζοπούλου
Μαργαρίτης Μαλλιάρης
Άννα Κρεμέτη

Εθνικό Κέντρο Βιβλίου (ΕΚΕΒΙ)

www.ekebi.gr

Πλατφόρμα παιδικού βιβλίου

www.bookbook.gr

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Δώρα Σεϊτανίδου

Θεσσαλονίκη, 03/09/2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

